

Daarom Alterra

Onderzoeksinstituut Alterra maakt onderdeel uit van Wageningen UR, het Wageningen Universiteit en Researchcentrum. Met meer dan 600 medewerkers is Alterra toonaangevend in de innovatieve ontwikkeling van de groene ruimte in ons land. Voor elk project kunnen wij een team van deskundigen samenstellen waarin ecologische, milieukundige, bestuurskundige, juridische of ontwerpexpertise in een integrale context zijn vertegenwoordigd. Alterra beschikt over ecologische data en modellen over beschermde soorten en natuurgebieden. Ook beschikken wij over de meest actuele ontwikkelingen rond de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Flora- en faunawet, doordat we een intensief netwerk met ministeries en regionale overheden rond dit onderwerp onderhouden. Onze enorme ervaring blijkt voorts uit de tientallen wetenschappelijke publicaties en projectinitiatieven op dit vlak. Onze onafhankelijke wetenschappelijke positie staat hierbij steeds voorop.

Deze brochure geeft een indruk van onze kennis en kunde rondom ruimtelijke ontwikkelingen en natuurwetgeving. Wij willen u hiermee duidelijk maken dat Alterra juist dat beetje extra kan bieden dat uw ruimtelijke planproject misschien nodig heeft.

De knoflookpad geniet Europese bescherming volgens Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. (foto F. Ottburg)

Het bruin blauwtje staat wel vermeld op de rode lijst voor dagvlinders (status kwetsbaar), maar is niet beschermd volgens de Flora- en faunawet.

1 Risico-analyse

Quickscan natuurwaarden

Via een quickscan wordt op een relatief snelle en goedkope wijze een indruk verkregen van de natuurwaarden van het beoogde plangebied of de alternatieve locaties. Hiertoe analyseren wij bestaande gegevens die kunnen worden verkregen via het Natuurloket, particuliere gegevensbeharende organisaties, milieufederaties of provinciale en gemeentelijke gegevensbestanden. Ook worden lokale deskundigen vaak geraadpleegd. Niet alleen vanwege hun specifieke gebiedskennis, maar ook ter bevordering van de acceptatie van uw project in de omgeving. Middels een veldbezoek door onze biologen beoordelen wij of de bestaande gegevens actueel en volledig zijn. Hieruit volgt mogelijk het advies om het voorkomen van beschermde soorten nader te inventariseren.

Effectenstudie

Binnen de natuurwetgeving gaat het er globaal om dat de duurzame instandhouding van soorten wordt gegarandeerd. Dit betekent dat negatieve effecten tijdens de aanleg- en gebruiksfase tot op zekere hoogte toelaatbaar zijn. Aangezien het uiteindelijke effect afhankelijk is van de soort, de locatie en de aard van de ingreep vergt een verantwoorde inschatting van de toelaatbaarheid de nodige wetenschappelijke expertise. Bij Alterra kunnen wij daartoe te rade gaan bij onze vele soortspecialisten. Bovendien zijn gegevens over de te verwachten effecten van ruimtelijke planprojecten - zoals ver-

keersgeluid en wegverlichting - als gevolg van jarenlang onderzoek makkelijk toegankelijk. Voor de wat grotere projecten zoals een MER (Milieueffectenrapportage), kunnen de effecten op de duurzame instandhouding van soorten met ecologische modellen worden doorerekend.

De ultrasone geluiden van vleermuizen verschillen per soort en worden met een batdetector onderscheiden.

Ecologische inventarisaties

Indien u geen risico wilt lopen dat uw project achteraf alsnog wordt stilgelegd, is een ecologische inventarisatie vaak essentieel. Per soortgroep (planten, zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen, insecten of ongewervelden) hebben wij de benodigde specialisten inzetbaar. De inventarisaties worden volgens wetenschappelijke methoden uitgevoerd. Gezien het arbeidsintensieve karakter en de seizoensgebondenheid van de inventarisaties, werken wij uit oogpunt van efficiëntie en kostenbesparing vaak samen met ecologische adviesbureau's in de regio.

2 Omgaan met natuurwaarden

Natuur in de stad

De ecologische inrichting en het beheer van bedrijventerreinen en woonwijken vormen het werkterrein van onze stadsecologen. Waar mogelijk integreren zij de te nemen maatregelen voor de bescherming van flora en fauna met het groenplan van uw plangebied en maken zij een beheerplan op maat. Ook voor een optimale natuurbeleving van de toekomstige woon- en werkomgeving geven zij advies. Dit alles vergroot de kans op ontheffingverlening en de acceptatie van uw project in de omgeving.

Met het oog op toekomstige ruimtelijke plannen kunnen zij bovendien pro-actief de kansen en knelpunten m.b.t. natuur in uw gemeente in kaart brengen.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Uit de zorgplicht volgt dat negatieve effecten altijd zoveel mogelijk moeten worden gemitigeerd, hetzij via faunapassages, aanpassing van verlichtingsarmatuur, geluidswallen, alternatieve nestgelegenheden, aanpassing groenbeheer enz. In bepaalde gevallen is dit nog onvoldoende en dient te worden overgegaan tot compensatie, zoals een nieuw te graven poel. Het succes van alle genomen maatregelen hangt nauw samen met de locatie, de inrichting, het beheer en het seizoen waarin deze worden uitgevoerd. De praktijk wijst uit dat begeleiding door specialisten in de meeste gevallen noodzakelijk is.

Nieuwe wegen doorsnijden leefgebieden van flora en fauna en leiden tot verstoring van de omgeving. Mitigerende maatregelen kunnen de negatieve effecten enigszins verzachten.

3 Ondersteuning ontheffingsaanvraag

Bij compensatie van gedempte sloten wordt, naast een beschermde soort als de grote modderkruiper, ook zoveel mogelijk ander bodemleven naar nieuw leefgebied overgezet.
Inzet: grote modderkruiper. (foto F. Ottburg)

juristen zijn van de recentste jurisprudentie op de hoogte en hun advies garandeert dat uw project volgens de letter van de wet wordt uitgevoerd. Het gaat daarbij niet alleen om beschermde soorten in het plangebied maar ook om de uitstraling van uw planproject op nabijgelegen beschermde gebieden. De wettelijk verplicht te nemen maatregelen worden gebaseerd op een analyse van de regelgeving in de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet, het Structuurschema Groene Ruimte en het provinciale beleid.

Monitoring

Aan een ontheffingverlening kan een voorwaarde tot monitoring zijn gekoppeld. Bijvoorbeeld om na te gaan of de genomen maatregelen afdoende zijn. Samen met u kunnen wij daarvoor een monitoringsplan opstellen.

Juridisch advies

De Europese en nationale natuurwetgeving is relatief nieuw en daardoor continu aan aanscherping onderhevig. Onze

Analyse maatschappelijk belang

Naast alle ecologische aspecten zal bij een ontheffingsaanvraag ook het maatschappelijk belang van uw planproject moeten worden aangetoond. Vooral bij wezenlijke natuurbelangen dient dit onderdeel goed te worden onderbouwd. Het gaat daarbij vooral om het belang van uw project voor het regionaal of lokaal economisch of sociaal ontwikkelingsbeleid. Onze bestuurskundigen kunnen u daarbij ondersteunen door een grondige analyse van provinciale nota's, lokale nota's en bijvoorbeeld tracébesluiten, maar ook de streek- en bestemmingsplannen volgend uit de Vierde nota Ruimtelijke ordening.

Inlichtingen

Voor verdere informatie kunt u terecht bij:

Ir. J.J. Sluijsmans (accountmanager), 0317 - 47 78 16,
e-mail: jeroen.sluijsmans@wur.nl
Ir. R.J.H.G. Henkens (landschapsecoloog), 0317 - 47 77 30,
e-mail: rene.henkens@wur.nl
Drs. R.G.M. Kwak (stadsecoloog), 0317 - 47 78 28,
e-mail: robert.kwak@wur.nl
Mr. F.H. Kistenkas (jurist), 0317 - 47 78 32,
e-mail: fred.kistenkas@wur.nl

Alterra

Droevendaalsesteeg 3
6708 PB Wageningen
Postbus 47
6700 AA Wageningen
t 0317 - 47 47 00
f 0317 - 41 90 00
e info@alterra.nl
w www.alterra.wur.nl

Over de Flora- en faunawet, Vogel- en Habitatrichtlijn, ecologische inventarisaties, compensatie en mitigatie, ecologische inrichting en beheer, en meer...

Stadsontwikkeling en de Flora- en faunawet

De implementatie van de Flora- en faunawet en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de praktijk gaat vooralsnog niet zonder slag of stoot. Grote modderkruiper, zeggekorfslak, korenwolf, kamsalamander en knoflookpad hebben de ontwikkeling van menig bedrijventerrein, nieuwbouwwijk, infrastructuur of grondstoffenwinning vertraagd of zelfs verhinderd.

Voor verschillende projectontwikkelaars en beleidsinstanties, verantwoordelijk voor de ruimtelijke planvorming, vormen zulke beschermde soorten als het ware een

'onzichtbare vijand'. Onnodig, want wanneer tijdig rekening wordt gehouden met de natuurwetgeving, kunnen conflicten met soort- en gebiedsbescherming grotendeels worden voorkomen.

Al bij de locatiekeuze voor de beoogde activiteiten of bij het maken of wijzigen van bestemmingsplannen, dient met de natuurwetgeving rekening te worden gehouden. Het gaat daarbij om zowel ruimte in het landelijk gebied als om locaties in de stad. Er komen praktisch overal beschermde soorten voor.